

PHÁT HÀNH NGAY

Màu xanh của sông Mê Công có khả năng xảy ra ở các đoạn sông khác do lưu lượng nước thấp, tạo ra các rủi ro tiềm tàng

Viên Chăn, CHDCND Lào, ngày 9 tháng 12 năm 2019 – Theo Ủy hội Sông Mê Công Quốc tế, mực nước và lượng xuống rất thấp, bùn cát sông giảm, và sự xuất hiện của tảo trên cát và đáy sông có thể là nguyên nhân có thể khiến nước sông Mê Công gần đây đổi sang màu xanh. Hiện tượng này có thể lan sang các đoạn sông Mê Công khác tại những nơi có dòng chảy thấp.

Gần đây, đoạn sông Mê Công chảy qua Nakhon Phanom, Thái Lan và Thakhek, CHDCND Lào xuất hiện màu xanh lục-lam. Theo phân tích sơ bộ của Ủy hội sông Mê Công Quốc tế về nguyên nhân và khả năng tác động, có nhiều yếu tố góp phần gây ra hiện tượng này và hệ quả có thể rất nghiêm trọng.

Phân tích đã chỉ ra rằng, hiện nay, sông Mê Công có dòng chảy rất thấp và đang trải qua một trong những đợt hạn tồi tệ nhất trong lịch sử tại khu vực, điều này đã làm thay đổi màu nước. Phù sa mịn vốn thường thấy ở các đoạn sông có lưu lượng nước chảy nhanh và sâu làm cho nước có màu nâu tuy nhiên phù sa mịn đã không còn, khiến cho nước trong hơn.

Cũng theo phân tích, điều này có nghĩa là khi ánh sáng mặt trời chiếu xuống sông, nước sẽ hấp thụ mạnh “các màu sắc có bước sóng dài” ở phần quang phổ phía cực đỏ và khiến sông có màu xanh da trời. Điều này chỉ xảy ra vài mét nước phía trên bề mặt.

Phân tích này cho thấy nước trong hơn tạo điều kiện cho các loài thực vật siêu nhỏ hoặc tảo phát triển trên cát và lớp đá nền ở đáy sông khiến rìa sông chuyển sang màu xanh lá cây. Tảo này thường sẽ được dòng nước cuốn đi. Nhưng do dòng chảy cực kỳ thấp tại Nakhon Phanom và có thể ở cả các đoạn sông khác nên tảo không được cuốn đi mà phát triển.

Phân tích đưa ra cảnh báo rằng điều kiện này có thể tồi tệ hơn nếu phân bón nông nghiệp xâm nhập vào sông, làm cho tảo tăng trưởng.

Tiến sĩ So Nam, Phụ trách Quản lý Môi trường của Ban Thư ký Ủy hội, người đứng đầu nghiên cứu cho biết: “Hiện tượng nước màu lục lam có khả năng lan sang các đoạn khác trên sông Mê Công, tại những nơi có dòng chảy thấp”. “Dòng chảy thấp và phù sa lắng đọng có thể gây ra tác động tiêu cực đã được định lượng rõ trong Nghiên cứu [Hội đồng](#) của Ủy hội.”

Theo phân tích này, một số tác động tiêu cực bao gồm: giảm lượng thức ăn hơn cho côn trùng và cá nhỏ và giảm đa dạng sinh học thủy sinh gồm cả cá, do vậy ảnh hưởng tới sản lượng đánh bắt cá và sinh kế của cộng đồng địa phương.

Hiện tượng nước trong còn khiến tảo tăng trưởng mạnh hoặc nhanh đột ngột khiến cho nồng độ oxy hòa tan tăng cao vào ban ngày nhưng giảm rất thấp vào ban đêm và điều này có thể ảnh hưởng tới sự sống của nhiều loài cá.

Cũng theo phân tích này, nếu nước vẫn duy trì quá trong, tảo tăng trưởng mạnh có thể tạo ra một thảm dày màu xanh lá và thảm này sẽ bị mục nát và bốc mùi hôi thối. Nghiên cứu cảnh báo rằng nếu tình trạng này xấu đi, tảo có thể chuyển từ các loài tảo xanh lá (Chlorophyceae/tảo lục) thành các loài tảo xanh lục lam (Cyanophyceae/tảo lục lam), tạo ra các chất độc có thể gây hại cho động vật.

Nhưng ông Nam cũng cho biết “tình trạng này ít có khả năng xảy ra trên dòng chính (sông Mê Công), mà chỉ xảy ra tại những vùng nước tù.” Tuy nhiên, ông cảnh báo rằng “người dân nên cẩn thận khi cho động vật uống nước sông nếu màu nước quá xanh”.

Theo phân tích này, tình trạng nước có màu lục-lam hiện tại trên sông Mê Công có thể duy trì tới khi lưu lượng nước sông tăng lên vào đầu mùa lũ tới, thường bắt đầu vào cuối tháng 5. Tình trạng này cũng có thể được cải thiện nếu dòng sông được tiếp thêm lượng nước lớn khi các hồ chứa ở các đập thượng nguồn Mê Công (Lan Thương) và các đập trên dòng nhánh xả nước, giúp vận chuyển phù sa bùn cát và mang lại màu nâu đặc trưng của sông Mê Công.

Kết quả quan trắc lưu lượng dòng chảy của Ủy hội sông Mê Công Quốc tế cho thấy, dòng chảy mùa khô đã tăng trong vài năm vừa qua do việc xả nước từ các hồ chứa nhằm sản xuất điện.

Lưu ý cho biên tập viên:

Ủy hội Sông Mê Công là một tổ chức liên chính phủ về đối thoại và hợp tác cấp khu vực tại hạ lưu sông Mê Công, được thành lập năm 1995 trên cơ sở Hiệp định Mê Công giữa Campuchia, CHDCND Lào, Thái Lan và Việt Nam. Ủy hội có vai trò là một diễn đàn khu vực về ngoại giao nước cũng như một kênh tri thức về quản lý tài nguyên nước vì sự phát triển bền vững trong khu vực.

-KẾT THÚC-

Để biết thêm thông tin chi tiết, mời liên hệ:

Ông Sopheak Meas

Cán bộ Truyền thông – mảng Báo chí

Ban Thư ký Ủy hội Sông Mê Công

E-mail: sopheak@mrcmekong.org

ĐT: +856-21-263263, số máy lẻ: 4012

Di động: +856-20-77779168

###